

Spis treści

Wykaz skrótów	21
1. Wprowadzenie do transplantologii	29
1.1. Etyczne granice transplantacji – Hanna Rolka, Beata Kowalewska, Barbara Jankowiak, Elżbieta Krajewska-Kulak	30
Kontrowersje związane z ideą transplantacji narządów	30
Dylematy etyczne związane z wykorzystaniem komórek macierzystych w medycynie	34
Kontrowersje związane z międzygatunkowym przeszczepianiem tkanek i narządów oraz biostatycznymi przeszczepami tkankowymi	36
1.2. Wpływ religii i światopoglądu na kwestie bioetyczne współczesnej transplantologii – Grzegorz Bejda, Agnieszka Kulak-Bejda	41
Wpływ wyznania i kultury na kwestie bioetyczne współczesnej transplantologii	41
Wpływ światopoglądu na kwestie bioetyczne współczesnej transplantologii	47
1.3. Ewaluacja postaw społeczeństwa wobec transplantologii – Krystyna Klimaszevska, Anna Baranowska	50
1.4. Definiowanie śmierci mózgu w transplantologii – Wojciech Jerzy Lebkowski	59
1.5. Prawne aspekty transplantacji – Emilia Sarnacka	68
Prawny kontekst transplantacji w Polsce	68
Zasady pobierania i przeszczepiania narządów i tkanek do transplantacji w ujęciu Europejskiej Konwencji Bioetycznej	80
Rada Europy wobec problemu nielegalnego handlu narządami	84
1.6. Psychologiczne aspekty donacji organów – Anna Jakubowska-Winecka	90
Rola edukacji i znaczenie emocji w kształtowaniu się nastawienia społecznego	91
Psychologiczne aspekty komunikowania się z rodziną potencjalnego dawcy narządów do przeszczepienia	92
Problemy adaptacji psychologicznej po zabiegu przeszczepienia narządu	97
1.7. System nadzoru organizacji i przeszczepienia narządów w Polsce. Alokacja narządów unaczynionych – Anna Chojnowska	107
2. Podstawy transplantologii klinicznej	115
2.1. Postępowanie z dawcą od momentu stwierdzenia zgonu do pobrania narządów – Przemysław Arcimienko	116

Następstwa śmierci mózgu	116	Odrzucanie przeszczepionej wątroby	202
Postępowanie z dawcą narządów	118	Odrzucanie przeszczepionej trzustki	204
2.2. Pobranie wielonarządowe – Andrzej Kobryń, Konrad Kobryń, Bożena Dudar	124	Odrzucanie przeszczepionego serca	205
Przechowywanie narządów	127	Odrzucanie przeszczepionych płuc	207
Etapy pobrania narządów do przeszczepienia	129	2.9. Transplantacja serca – Marek Jemielity, Tomasz Urbanowicz	209
Pobranie narządów klatki piersiowej	131	Wskazania i kwalifikacja do zabiegu przeszczepienia serca	210
Pobranie narządów jamy brzusznej	135	Okres oczekiwania na zabieg	211
Zamknięcie zwłok dawcy	144	Procedura pobrania serca	212
2.3. Przeniesienie chorób od dawcy do biorcy przeszczepu – ryzyko i zasady		Techniki transplantacji serca	213
zapobiegania zakażeniom – Paweł Perkowski	145	Leczenie immunosupresyjne	213
Ryzyko przeniesienia choroby zakaźnej	146	Okres pooperacyjny	214
Ryzyko przeniesienia choroby nowotworowej	149	Wyniki przeszczepiania	215
Zatrucia	152	2.10. Mechaniczne wspomaganie krążenia jako element przygotowujący do zabiegu	
Choroby dziedziczne	153	przeszczepienia serca – Marek Jemielity, Tomasz Urbanowicz	219
2.4. Kryteria doboru potencjalnego biorcy – Joanna Wojciechowska, Wojciech Krajewski	155	Historia mechanicznego wspomagania krążenia	220
Zasady kwalifikacji biorcy przeszczepu	155	Ogólny podział urządzeń do mechanicznego wspomagania krążenia	221
Dopasowanie pary dawca–biorca	160	Ogólne wskazania do zastosowania urządzeń do mechanicznego wspomagania	
2.5. Przygotowanie biorcy do zabiegu przeszczepienia narządu – Irena Głowińska,		krążenia	222
Jerzy Głowiński	166	Systemy do mechanicznego wspomagania krążenia	223
Nerka	166	2.11. Transplantacja płuc – Wojciech Dyszkiewicz	235
Trzustka	170	Wskazania do transplantacji płuc	236
Wątroba	172	Przeciwwskazania do transplantacji płuc	237
Serce	174	Zabieg operacyjny	237
Płuca	176	Prowadzenie chorego po przeszczepie płuc	238
2.6. Immunosupresja w przeszczepianiu narządów – Jacek Stanisław Małyszko,		Rehabilitacja po przeszczepie płuc	239
Grażyna Kobus	179	Wyniki transplantacji	240
Leki immunosupresyjne stosowane w transplantologii	180	Perspektywy rozwoju transplantacji płuc	241
Zasady doboru programu immunosupresyjnego	193	2.12. Przeszczepianie nerek – Michał Mysliwiec	243
Monitorowanie leków immunosupresyjnych	184	Przeciwwskazania bezwzględne do przeszczepienia nerek	243
Powikłania leczenia immunosupresyjnego	184	Dobór biorcy nerki	243
Zasady przyjmowania leków immunosupresyjnych po przeszczepieniu narządów	185	Operacja przeszczepienia nerki	244
2.7. Powikłania metaboliczne występujące u biorców narządów – Grażyna Kobus,		Monitorowanie pacjenta po przeszczepieniu nerki	245
Jolanta Małyszko	187	Leczenie immunosupresyjne	246
Cukrzyca potransplantacyjna	187	Nieimmunosupresyjne leczenie po przeszczepieniu nerki	249
Hiperlipidemia	190	Zalecane szczepienia pacjenta po przeszczepieniu nerki	249
Otyłość	192	Powikłania po przeszczepieniu nerki	249
Hiperurykemia	194	Zalety przeszczepiania nerek od żywych dawców	255
Choroba metaboliczna kości	195	2.13. Transplantacja wątroby – Marta Wawrzynowicz-Syczewska	256
2.8. Odrzucanie przeszczepionego narządu – Grażyna Kobus, Jacek Stanisław		Wskazania do transplantacji wątroby	258
Małyszko	199	Przeciwwskazania do transplantacji wątroby	263
Immunologiczne podstawy odrzucania przeszczepu	199	Badania wymagane w procesie kwalifikacji do przeszczepu wątroby	264
Odpowiedź immunologiczna	199	Leczenie immunosupresyjne po przeszczepieniu wątroby	265
Odrzucanie przeszczepionej nerki	200	Powikłania po przeszczepieniu wątroby	266

2.14. Przeszczepienie trzustki oraz nerki i trzustki u chorych z powikłaniami cukrzycy		Odzwierzęce zakażenia wirusowe	350
typu 1 – <i>Jacek Ziaja</i>	268	Komórkowe przeszczepy odzwierzęce	351
Przeszczepianie samej trzustki u chorych na cukrzycę typu 1	268	Aspekty etyczne ksenotransplantacji	351
Jednoczesne przeszczepienie nerki i trzustki u chorych ze schyłkową		2.21. Inżynieria tkankowa a chirurgia rekonstrukcyjna i transplantologia – <i>Maria Grolik</i>	353
niewydolnością nerek w przebiegu cukrzycy typu 1	269	Podstawy inżynierii tkankowej	354
Kwalifikacja biorców do jednoczesnego przeszczepienia trzustki i nerki	270	Strategie wykorzystywane w inżynierii tkankowej	354
Chirurgiczne aspekty przeszczepienia trzustki oraz trzustki i nerki	272	Źródła i rodzaje komórek stosowanych w inżynierii tkankowej	356
Opieka nad pacjentem po przeszczepie	273	Rusztowania komórkowe	356
Wyniki przeszczepienia trzustki	275	Materiały wykorzystywane w środowisku tkankowym	358
Przeszczepienie izolowanych wysp trzustkowych	276	2.22. Chory z niewydolnym przeszczepem – <i>Jolanta Małyško, Grażyna Kobus</i>	363
2.15. Transplantacje hematopoetycznych komórek krwiotwórczych		Wyniki przeszczepiania poszczególnych narządów	363
– <i>Kazimierz Hałaburda</i>	279	Retransplantacje	366
Rodzaje transplantacji hematopoetycznych komórek macierzystych	280	Jakość życia biorców	369
Cele transplantacji komórek krwiotwórczych	281	3. Podstawy pielęgniarstwa transplantacyjnego	373
Źródła i pozyskiwanie hematopoetycznych komórek krwiotwórczych	282	3.1. Algorytm postępowania pielęgniarzkiego z dawcą zakwalifikowanym do pobrania	
Główne wskazania do transplantacji komórek krwiotwórczych	286	wielonarządowego – <i>Anna Chojnowska</i>	374
Kondycjonowanie przed transplantacją	288	Schemat postępowania pielęgniarzkiego	375
Przetaczanie składników krwi po HSCT	289	Docelowe wyniki związane ze sposobem postępowania klinicznego określone	
Choroba przeszczep przeciwko gospodarzowi i leczenie immunosupresyjne		w algorytmie	382
po allo-HSCT	291	3.2. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym	
Powikłania po HSCT	293	po zabiegu przeszczepienia serca – <i>Justyna Sikorska, Marek Jemielity</i>	384
Procedura przeszczepowa	298	Monitorowanie w okresie pooperacyjnym	384
2.16. Biostatyczne przeszczepy tkankowe – <i>Izabela Uhrynowska-Tyszkiewicz</i>	302	Oświadczenie standardowe	386
Bankowanie tkanek	303	Kryterium struktury	386
Banki tkanek i komórek	306	Kryterium procesu	387
Przykłady biostatycznych przeszczepów tkankowych i ich zastosowań klinicznych	307	Kryterium wyniku	394
Bezpieczeństwo stosowania biostatycznych przeszczepów tkankowych	308	3.3. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie	
Współpraca między szpitalem a bankiem tkanek	309	pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia płuca – <i>Katarzyna Baranowska,</i>	
2.17. Przeszczepianie kończyn – <i>Jerzy Jabłecki, Ahmed Elsaftawy</i>	312	<i>Agata Kulikowska, Iwona Teresa Jarocka</i>	395
Kwalifikacja biorcy przeszczepu	312	Opieka w okresie okołoperacyjnym	396
Dobór dawcy	314	Oświadczenie standardowe	399
Procedura transplantacji kończyny	316	Kryterium struktury	400
Transplantacja i replantacja kończyny – podobieństwa i różnice	320	Kryterium procesu	401
2.18. Przeszczepianie twarzy – <i>Łukasz Krakowczyk, Adam Maciejewski</i>	324	Kryterium wyniku	402
Procedury operacyjne	324	3.4. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem z czasowym mechanicznym	
Wybór biorcy	333	wspomaganiem serca – <i>Alina Dębowska, Tomasz Urbanowicz</i>	404
Zgoda biorcy	333	Oświadczenie standardowe	404
Immunosupresja	334	Kryterium struktury	404
2.19. Przeszczep rogówki – <i>Anna Ochwał-Brzezinka</i>	336	Kryterium procesu	405
Rodzaje przeszczepów rogówki	338	Kryterium wyniku	421
Przeszczepianie innych tkanek w okulistyce	343	3.5. Standard opieki pielęgniarzkiej nad pacjentem we wczesnym okresie	
2.20. Ksenotransplantacje – <i>Zbigniew Włodarczyk</i>	346	pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia wątroby – <i>Katarzyna Baranowska,</i>	
Historia ksenotransplantacji	346	<i>Jolanta Bucko</i>	422
Immunologiczne podstawy ksenotransplantacji	347		

Oświadczenie standardowe	423
Kryterium struktury	425
Kryterium procesu	425
Kryterium wyniku	428
3.6. Standard opieki pielęgniarstwiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia nerki – Regina Sierżantowicz, Ewa Sowińska.	430
Oświadczenie standardowe	432
Kryterium struktury	432
Kryterium procesu	433
Kryterium wyniku	436
3.7. Standard opieki pielęgniarstwiej w okresie przed-, śród- i pooperacyjnym nad chorym leczonym przeszczepieniem trzustki lub nerki i trzustki – Sylwia Sekta, Agata Grzymkowska.	438
Oświadczenie standardowe	438
Kryterium struktury	438
Kryterium procesu	439
Kryterium wyniku	449
3.8. Standard opieki pielęgniarstwiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia rogówki – Barbara Milic	450
Oświadczenie standardowe	451
Kryterium struktury	452
Kryterium procesu	453
Kryterium wyniku	458
3.9. Standard opieki pielęgniarstwiej nad pacjentem we wczesnym okresie pooperacyjnym po zabiegu przeszczepienia kończyny górnej – Ewa Piesiewicz-Poprawka	460
Cel procedury	460
Zakres procedury	460
Opieka pielęgniarstwiej przed transplantacją	461
Opieka pielęgniarstwiej po transplantacji	462
3.10. Standard opieki pielęgniarstwiej nad pacjentem po zabiegu całkowitego przeszczepienia twarzy – Sabina Żak	467
Oświadczenie standardowe	467
Kryterium struktury	467
Kryterium procesu	468
Kryterium wyniku	470
3.11. Standard opieki pielęgniarstwiej nad pacjentem we wczesnym okresie po zabiegu transplantacji komórek krwiotwórczych – Katarzyna Łagoda	471
Oświadczenie standardowe	472
Kryterium struktury	472
Kryterium procesu	473
Kryterium wyniku	484
Skorowidz	487